

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Baggerdepot polder Mijnden	TELEFOONNUMMER	+31611713932
DATUM	17-01-2023	E-MAILADRES	roland.zoer@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-D2023-00000410	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Roland Zoer	TEAM	VVN
NUMMER PS	PS2023PS	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Om het project baggeren, als dragend deelproject van het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om door middel van de hardheidsclausule uit de Interim Omgevingsverordening (IOV) een vergunning te verlenen voor een tijdelijk baggerdepot (inclusief leidingen) op de locatie polder Mijnden. Het baggerdepot op de huidige locatie is namelijk strijdig met provinciale regelgeving. Wij hebben besloten, na integrale afweging van provinciale belangen, dat in dit concrete geval de realisatie van het baggerdepot met het oog op de te revitaliseren natuur, (Kaderrichtlijn) water en recreatie zwaarder weegt dan de (tijdelijke) verstoring van de ganzen in het ganzenrustgebied, en daarom deze vergunning te verlenen, zodat het akkoord kan worden uitgevoerd. Het depot mag niet langer dan drie jaar op de huidige locatie aanwezig zijn, en na afronding van het baggerproject moet de functionaliteit als ganzenrustgebied worden hersteld. Het akkoord is eind 2017 gesloten en betreft een nauwe samenwerking van 21 partijen in het gebied van de Oostelijke Vechtplassen, met als doel om het gebied te revitaliseren op het vlak van natuur, water en recreatie. Hiervoor zijn meer dan 30 projecten benoemd in het akkoord die in de periode 2018 t/m 2027 gerealiseerd worden.

Inleiding:

Na uitgebreid onderzoek en een voorbereidingsperiode van ruim twee jaar is op 31 maart 2021 in de stuurgroep Oostelijke Vechtplassen (stuurgroep OVP) een besluit genomen over het project Baggeren en de realisatie van een baggerdepot in polder Mijnden, inclusief de leidingen naar het depot toe. In de aanloop naar de uitvoering van het baggerproject is er veel overleg geweest tussen alle betrokken overheden/ stakeholders over criteria, obstakels en aandachtspunten in de zoektocht naar verschillende alternatieven voor een locatie van een baggerdepot. Er was echter niet geconstateerd dat de locatie in een ganzenrustgebied lag, en daarmee strijdig is met artikel 6.45 IOV. Dit kwam pas naar voren bij de toetsing van de aanvraag IOV bij de provincie Utrecht. Er is geen mogelijkheid tot het verlenen van een ontheffing. De enige mogelijkheid om het baggerdepot op deze locatie toe te staan, wat noodzakelijk is omdat er uit onderzoek is gebleken dat hiervoor geen goede andere opties zijn, is door middel van een GS besluit tot verlenen van een vergunning op basis van de hardheidsclausule die is opgenomen in de IOV. Wij hebben daar op 17-1-2023 toe besloten en informeren u door middel van deze brief hierover.

Gebiedsakkkoord

Twee onderdelen

Het Gebiedsakkkoord Oostelijke Vechtplassen bestaat uit twee onderdelen:

- Het Gebiedsakkkoord zelf, met hierin de samenwerkingsafspraken tussen partijen over de geambieerde doelstellingen en resultaten, de bijdrage die partijen hieraan leveren en de manier waarop de gezamenlijke uitvoering georganiseerd wordt. Het legt de kaders vast waarbinnen partijen de komende jaren aan het werk gaan.
- Het Uitvoeringsprogramma, bestaande uit een samenhangend pakket van projecten en activiteiten om in tien jaar een forse impuls te geven aan de uitvoering van de doelen uit het gebiedsakkkoord. In het uitvoeringsprogramma zijn de voorgenomen activiteiten en projecten op hoofdlijnen beschreven.

Inhoud Gebiedsakkkoord

Het Gebiedsakkkoord benoemt drie speerpunten, waarlangs partijen een brede revitalisering van het gebied willen bewerkstelligen:

- Ontwikkelen van het gebied als vrijetijdslandschap: een aantrekkelijk en toegankelijk groen gebied waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Met een breed aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, met publieke en private recreatieve voorzieningen van goede kwaliteit en met talrijke mogelijkheden om het gevarieerde waterrijke (cultuur)landschap, met topnatuur en sporen van een rijke historie (Hollandse Waterlinies, landgoederen, verveningsgeschiedenis), volop te beleven. Maatregelen die hierbij horen zijn onder andere het oplossen van de baggerproblematiek en herstel van legakkers en uitbreiding van het recreatief routenetwerk.
- Versterken van de ecologische waarden door de verschillende natuurgebieden in de Oostelijke Vechtplassen uit te breiden en te verbinden, zodat een robuust natuurgebied ontstaat dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en waarbij de omstandigheden zijn gecreëerd om Natura 2000- en KRW-doelen te behalen (zoals nieuw leefgebied voor specifieke flora en fauna en schoon en helder water). Maatregelen die hierbij horen zijn onder andere de aanleg van 800 hectare nieuwe Noord-Hollandse natuur, het vasthouden van schoon kwelwater en het terugdringen van de fosfaatbelasting. In het Utrechtse deel van de Oostelijke Vechtplassen zijn de natuurinrichtingsmaatregelen inmiddels in uitvoering. Voor het deel waarvan de Utrechtse Kievitsbuurten uitmaken zijn geen aanvullende Utrechtse N2000-opgaven.
- Transformatie van de recreatiesector zodat de economische vitaliteit van de sector wordt vergroot en er een meer divers en bij het gebied passend recreatief aanbod tot stand komt. Een maatregel die hierbij hoort is de aanstelling van een 'recreatieloods' gedurende vier jaar. Een andere inspanning is de verkenning van het financieel instrument BIZ voor recreatie.

Bijdrage provincie Utrecht: baggeropgave

Eén van de maatregelen uit het Gebiedsakkkoord waaraan wij als provincie Utrecht bijdragen, is het baggeren in de Loosdrechtse Plassen (speerpunt 1 Ontwikkelen van het gebied als vrijetijdslandschap). Hierbij is de inzet om de bagger te gebruiken om legakkers te herstellen en nieuw nat rietland aan te leggen. Meer over onze bijdrage kunt u lezen in de Statenbrief van 28 november 2017.

Provinciaal beleid ganzenrustgebieden

Het Utrechts provinciaal ganzenrustbeleid geeft aan dat er vanaf 1 november tot 1 april (jaarlijks) in dit gebied rust moet worden gewaarborgd voor de ganzen. De maand maart is hierin cruciaal, omdat vanaf dan de eerste ontheffingen beheer en schadebestrijding gebruikt mogen worden op de standganzen en de functionaliteit van de ganzenrustgebieden als veilige gebieden voor de trekganzen is dan essentieel. Om het verlies in areaal (waar het baggerdepot gesitueerd is) te compenseren wordt aanvullend areaal beschikbaar gesteld gedurende de periode dat het baggerdepot in werking is. Daarnaast worden er mitigerende maatregelen opgenomen in de vergunning om daarmee zo min mogelijk verstoring voor de ganzen te geven in de periode dat het gebied als rustgebied functioneel moet zijn.

Toepassen hardheidsclausule

De hardheidsclausule is nog niet eerder toegepast, en moet als een uitzondering worden gezien als er geen andere oplossing mogelijk is. Toepassing van een hardheidsclausule kan al snel strijd opleveren met de rechtszekerheid of het verbod tot willekeur. Ook kan het een ongewenst precedent met zich meebrengen. Op grond van de verordening gelden immers ook regels ten aanzien van ganzenrustgebieden en luchtverkeer, windturbines en zonnevelden. De precedentwerking is echter ingeperkt doordat dit baggerdepot tijdelijk van aard is en compenserende maatregelen worden getroffen waaronder graslanden op nabijgelegen locaties. Gedeputeerde Sterk is hierover in bestuurlijk overleg met de provincie Noord-Holland met betrekking tot locatie, oppervlakte en kwaliteit van de compensatie. Na drie jaar wordt het depot volledig ontmanteld, wordt er gras ingezaaid, en is de functionaliteit als ganzenrustgebied daarmee hersteld. Juridisch gezien is het direct ontmantelen van de depot weliswaar de zuiverste optie, maar ecologisch is dat niet het geval. De winterrust is per 1 november reeds ingegaan, wat betekent dat ganzen nu ook daadwerkelijk gebruik maken van het gebied. Het ontmantelen van het depot brengt een nog grotere verstoring teweeg, naast het feit dat het gras reeds is afgeschraapt om de wanden van het depot mee op te bouwen. Ook al wordt het depot ontmanteld, het gras is reeds verdwenen, en zal ook niet deze winter terug groeien om door ganzen benut te kunnen worden. Het baggeren zelf dient verder ook een belangrijk ecologische doel. Daarnaast is het gebiedsakkkoord OVP uniek in haar vorm, doelstelling en omvang. Het heeft jaren van voorbereiding gekost en is voor dit gebied uniek in deze omvang en vorm. Benadrukt wordt dat het hier gaat om een casus die eenmalig, specifiek, en tijdelijk van aard is.

Vervolgprocedure / voortgang:

De vergunning zal via de reguliere kanalen bekend worden gemaakt.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen